

*Kronika mesta Tisovec za rok 2003 bola prerokovaná
na rokovaní mestského zastupiteľstva
dňa
a schválená uznesením číslo*

*Tento zväzok Kroniky mesta Tisovec za rok 2003 obsahuje 53,
slovom päťdesiattri číslovaných strán.*

Ing. Peter Mináč
primátor mesta Tisovec

OBSAH:

1. Novoročný vinš	3
2. Novoročné pranie	4
3. Bud'me...	4
4. Samospráva	5
5. Mestské lesy	12
6. Mestský podnik	12
7. Demografia	13
8. Počasie	13
9. Politický a verejný život	18
10. Kultúra	28
11. Školstvo	37
12. Šport	41
13. Výstavba	47
14. Zdravotná a sociálna starostlivosť	49
15. Podklady pre vypracovanie kroniky	53

Novoročný vinš

Keď silvestrovskú polnoc odbije,
v záplave jasů krištáľových lustrov,
v praskote zátok šampanského,
v splašenom cengote čiaš,
v šumivom perlení toho vína,
keď plesá celá domovina,

keď vzletné priania budú vzduchom lietat',
pomodlíme sa tichý Otčenáš
za všetkých ľudí tohto sveta.
Tohto surového sveta.

Ale aj mne sa vinš príliš rozbehol,
preto ho neľútošne skrátim.
Nuž, ozdobme sa takým
šľachetným predsavzatím:

Aby sme v novom roku
neľúbili iba seba,
aby sa všetkým ušiel rožtek neba,
aby sme nikdy nezabudli ľúbit'
aj tamtých,
natlačených v podpalubí.

(František Bábela, Tisovský mesačník 2003, č.1. s.1)

Novoročné pranie

Vážení spoluobčania Tisovca a Rimavskej Píly, 1. januára 2003 sme vstúpili do Nového roku. Tento deň nie je len dňom, keď sme si pripomenuli desiate výročie vzniku samostatnej Slovenskej republiky, ale aj vstupom novej samosprávy do nového funkčného obdobia 2002 – 2006. Poslanci mestského zastupiteľstva a primátor mesta dostali Vašu dôveru. Som presvedčený, že sa nebudú presadzovať politické, či skupinové záujmy, ale budú sa riešiť problémy, ktoré trápia väčšinu našich spoluobčanov.

Od 1. januára 2003 začnú zmeny v štátnej správe. Sprísňuje sa aj sociálna politika štátu – pridelovanie finančných prostriedkov cez národné úrady práce a poskytovanie sociálnych príspevkov. Dochádza k zmenám vo výške dane z pridanej hodnoty a k zvyšovaniu ceny energií. Všetky tieto skutočnosti ovplyvnia aj činnosť našej samosprávy. Verím, že vzájomnou trpezlivosťou, úctou jeden k druhému sa aj pri takýchto vážnych celospoločenských zmenách nevytratí z nášho života tolerancia. Nie nenávisť, ale porozumenie ...

Prajem Vám všetkým hlavne veľa zdravia, šťastia, porozumenia a vzájomnej lásky.

(Ing. Peter Mináč, primátor, Tisovský mesačník 2003, č.1, s.1)

Bud'me

Niekedy nálada ťažkostí ako – tak zľahčiť dokáže,
niekedy ťažkosti však náladu vedia skaziť.

Ťažkosti celkom obísť nemožno, no žiadať isteže dá sa,
neveľa nech bude ich, šťastných dní zato čím viac.

Ak sa tak stane, nuž bud'me rozhodne vd'ační,
šťastie je d'aleko, ale... vd'ačným je akosi bližšie.

(Milan Kraus, Tisovský mesačník 2003, č.1, s.1)

SAMOSPRÁVA

Po komunálnych voľbách (6.-7. decembra 2002) sa **ustanovujúce zasadnutie novozvoleného MsZ** konalo v Obradnej sieni Mestského úradu v Tisovci už 19. decembra 2002 a náplňou jeho rokovania bolo: slávnostná inštalácia zvoleného primátora, jeho sľub a sľub zvolených poslancov, zriadenie výboru m.č. Rimavská Píla, konštituovanie Rady mládežníckej samosprávy, zriadenie komisií MsZ, konkurz na funkciu hlavného kontrolóra mesta, rozpočtové provizorium na obdobie do 31.3.2003 a príprava štatútu mesta, organizačného a rokovacieho poriadku MsZ.

Prvé pracovné zasadnutie MsZ sa konalo vo štvrtok 30.1.2003 a malo tento program:

1. Voľba hlavného kontrolóra mesta: z 13 uchádzačov zvolili poslanci v dvojkolovom hlasovaní na tento post Bc. Katarínu Meškovú na päťdesiatpercentný úväzok s mesačným platom 6.500,- Sk
2. Voľba viceprimátora: v tajnom hlasovaní bol zvolený mladý právnik Mgr. Mário Keleti
3. Voľba predsedov, členov a tajomníkov komisií MsZ:

a, komisia sociálna a bytová:

- predseda: Igor Murtin
- členovia: Miroslava Bancíková, Vilma Hudecová, Ing. Valéria Huňová, Irma Koniarová
- tajomník: Ida Krišková

b, komisia výstavby, životného prostredia a výstavby mesta:

- predseda: Ing. Jaroslav Hecko
- členovia: Ing. Tatiana Csoleová, Ing. Dušan Hutka, Jaroslav Maľko, Peter Vetrák
- tajomník: Ing. Miroslava Hecková

c, komisia ekonomická:

- predseda: Ing. Dušan Strašík
- členovia: Ing. Štefan Bálint, Eva Cabanová, Ing. Viera Krišková, Mária Šramková,
- tajomník: Mária Bagačková

d, komisia kultúry a športu:

- predseda: Dušan Kojnok
- členovia: Júlia Hodoňová, Ing. Marcel Lopušný, Mgr. Eva Manicová, Božena Posuchová

e, komisia školstva, vzdelávania a mládeže:

- predseda: Marian Lazák
- podpredsedníčka: PhDr. Katarína Gromová
- členovia: Mgr. Tatiana Katreniaková, PaedDr. Katarína Šuchová, Ing. Anna Kožiaková
- tajomník: Jaroslav Lacko

f, komisia podnikateľská a cestovného ruchu:

- predseda: Miroslav Bysterský
- členovia: Ing. Miloš Alberty, Ing. Róbert Buchta, Juraj Kajba, Silvia Remperová
- tajomník: Jana Maďarová

g, komisia ochrany verejného poriadku:

- predseda: Milan Šlajfer
- členovia: Bartolomej Horváth, Ján Martiniak, Ján Spišiak, Ing. Marcel Škrabák
- tajomník: Iveta Miškove

h, komisia ZPOZ:

- predseda: Mgr. Marta Svobodová
- členovia: Danka Babušáková, Mgr. Anna Ferencová, Marián Lazák,

Danka Lazáková, Mgr. Milan Matucha, Mgr. Tatiana Mihálová, Ing. Peter Mináč, Mgr. Štefan Sabó, Ľubica Sabová

- tajomník: Danka Lazáková

Výbor pre miestnu časť Rimavská Píla si tamojší občania na verejnom zhromaždení dňa 18. januára 2003 zvolili takto:

- predseda: Ján Pavlík ml.
- tajomník: Denisa Mániová
- členovia: Ivan Demian, Blažena Svinčiaková, Ján Belica, Jaroslav Koniar

Na uvedenom zhromaždení občanov Rimavskej Píly za prítomnosti primátora Ing. Petra Mináča sa riešili i tieto ďalšie problémy: informácia primátora o výsledku komunálnych volieb, termíny pravidelných zasadnutí výboru m.č. Rim. Píla, zastúpenie miestnych Rómov vo výbore, investičné akcie (regulácia Rimavy, tlaková kanalizácia) , cintorínske poplatky, dane z nehnuteľností, komunálny odpad, kultúrny dom, vyčlenenie finančných prostriedkov v rozpočte priamo pre Rimavskú Pílu, zimná údržba ciest, miestny rozhlas, osvetlenie obce, budúcnosť miestnej samosprávy i ďalšie veci.

V priebehu roka sa výbor schádzal pravidelne raz za mesiac, zaoberal sa riešením dlhodobých problémov aj operatívne riešil novovzniknuté aktuálne záležitosti.

Personálne zloženie výboru sa v priebehu roka nemenilo, len v jeseni odstúpil z funkcie predsedu výboru Ján Pavlík ml. a na jeho post bol 14.októbra 2003 schválený Ivan Demian.

Za členov **Valného zhromaždenia Mestských lesov Tisovec s.r.o.**, boli na zasadnutí MsZ 30. januára 2003 zvolení všetci 11 poslanci MsZ, za členov **predstavenstva TEG (Tisovské evanjelické gymnázium)** delegovali poslanci

týchto ľudí: primátor Ing. Peter Mináč, viceprimátor Mgr. Mário Keleti, Igor Murtin a členkou dozornej rady TEG-u sa stala hlavná kontrolórka mesta Bc. Katarína Mešková.

Prechod ďalších kompetencií na samosprávu

V zmysle zákona č.416/2001 prechádza s platnosťou od 1. januára 2003 na orgány samosprávy miest a obcí výkon týchto ďalších kompetencií:

1. **Na úseku sociálnej pomoci** rozhodovanie o poskytovaní opatrovateľskej služby a o poskytovaní úhrady za ňu podľa Zákona č.195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci
2. **Na úseku stavebného konania** rozhodovanie o územnom plánovaní a stavebnom poriadku podľa Zákona č.50/1976 Zb.
3. **Na úseku pozemných komunikácií** vykonávanie pôsobnosti špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie vo vlastníctve obcí podľa Zákona č.135/1961 Z.z. o pozemných komunikáciách.

V súvislosti s preberaním uvedených kompetencií práve tak ako už vlani, nedostatočne pripravený prenos právomocí zo strany štátu, neprimerané finančné krytie a absencia príslušnej metodiky aj napriek snahe zamestnancov a orgánov mesta aj v priebehu tohto roku spôsobili neraz rôzne komplikácie, nepochopenie a nespokojnosť občanov.

Rozpočet mesta na rok 2003, ktorý bol od začiatku roka aj predmetom širokej verejnej diskusie, aj primárnou záležitosťou všetkých komisií MsZ, bol nakoniec schválený na zasadnutí MsZ a reálne splnený v globálnom vyjadrení takto: celkový príjem 37.066.000,- Sk, celkový výdavok 23.932.000,- Sk, pričom najväčšie príjmové položky predstavujú: dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku (7.014.000,- Sk), príjmy z vlastníctva na základe nájomných zmlúv

(2.794.000,- Sk), bežné a všeobecné granty a transfery (19.042.000,- Sk) a kapitálové príjmy (2.172.000,- Sk).

Najväčšie výdavkové položky tvoria: výdavky verejnej správy (6.688.000,- Sk), predškolská výchova (3.881.000,- Sk), nakladanie s odpadmi (1.610.000,- Sk), verejné osvetlenie (1.038.000,- Sk), kultúrne služby – MsKS (1.555.000,- Sk), opatrovateľské služby (1.327.000,- Sk) a kapitálové výdavky (1.370.000,- Sk).

Zriadenie spoločného obecného úradu: V záujme racionalizácie verejnej správy – efektívneho a kvalitného zabezpečovania výkonu prenesených úloh zverených Zákonom č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, zriadilo mesto Tisovec spolu s mestom Rimavská Sobota začiatkom roka **Spoločný obecný úrad** so sídlom v Rimavskej Sobote, Svätoplukova ulica č. 9.

Všetky žiadosti tlačív na rôzne jednotlivé úkony budú občanom k dispozícii aj na MsÚ Tisovec a všetky podané písomnosti bude tunajší úrad doručovať následne do Rimavskej Soboty.

Partnerská zmluva Tisovec – Putnok: Už štvrtý rok, počnúc rokom 2000, sa rozvíja každý rok zmluvne dokumentovaná spolupráca medzi mestom Putnok a Tisovec s cieľom zintenzívniť cezhraničné kontakty medzi Maďarskou republikou a Slovenskou republikou v rámci územnosprávneho celku Únie Slaná – Rimava.

Zmluva na rok 2003 má spolu 6 článkov a zahŕňa tieto úlohy a formy spolupráce:

- článok I : všeobecnú požiadavku pôvodnej prvej zmluvy z decembra 1999, ktorá má rámcový charakter a zaväzuje zmluvné strany konkretizovať vzájomné úlohy formou realizačných zmlúv na príslušný kalendárny rok.

- Článok II: Vzájomná výmena skúseností z činnosti miestnych samospráv s použitím foriem: výmena miestnych periodík Tisovský mesačník a Gomori Hírmondó, získavanie poznatkov z reformy verejnej správy v Maďarskej republike z oblasti školstva a sociálneho zabezpečenia, spolupráca cirkevných zborov.
- Článok III: Podnikateľské aktivity: intenzívnejšie vytvárať podmienky pre podnikateľské vzťahy medzi podnikateľmi oboch miest. Tisovec sa zúčastní na predajnej výstave Gomor Expo v Putnoku a mesto Putnok sa bude prezentovať na výstave Gemer Expo v Rožňave.
- Článok IV: Kultúrno-spoločenské aktivity: mesto Putnok sa zúčastní na slávnostnom koncerte venovanom obetiam represálií v päťdesiatych rokoch minulého storočia v tisovskom evanjelickom kostole a ich ženský spevokol na kultúrnom podujatí Daxnerov Tisovec.
- Článok V: Spolupráca oboch strán pri zapájaní sa do medzinárodných programov formou spoločných projektov a vzájomná podpora pri získavaní prostriedkov zo štrukturálnych fondov.
- Článok VI: Záverečné ustanovenie – záväzné prehlásenie oboch strán plniť dohodnuté.

Zmluvu o spolupráci na rok 2003 podpísali primátori obidvoch miest v Putnoku dňa 29. apríla 2003 za účasti poslancov MsZ Tisovec a ďalších delegovaných hostí z Tisovca. Slávnostný akt podpísania partnerskej zmluvy dekorovali svojou prítomnosťou v Putnoku aj prezidenti obidvoch republík Ferencz Mádl a Rudolf Schuster.

Družba Tisovec – Ludgeřovice: Popri intenzívne sa rozvíjajúcich vzťahoch medzi naším mestom a maďarským Putnokom, pretrvávajú ešte z obdobia

spoločnej ČSSR aj živé vzťahy medzi Tisovcom a českým mestečkom Ludgeřovice na sliezskej strane terajšej česko – slovenskej hranice. Dňa 10. septembra 2003 navštívili Ludgeřovice primátor mesta Ing. Peter Mináč, viceprimátor Mgr. Mário Keleti a poslanci Mgr. Marta Svobodová a Ing. Dušan Strašík, aby osobne pozdravili občanov českej obce pri 700. výročí jej založenia.

Stretnutie poslancov MsZ s členmi mestskej polície: 17. sept. 2003 sa konalo mimoriadne stretnutie mestských poslancov s členmi domácej polície, s prácou ktorej prevláda dlhodobá nespokojnosť občanov a prerokovali sa na ňom otázky zlepšenia jej činnosti a ďalšej spolupráce. Už predtým v dôsledku legislatívnych zmien odvolal primátor z funkcie náčelníka MP Jozefa Boháčika a dňom 1. júla vymenoval do tejto funkcie Jaroslava Gandžalu.

Stretnutie zástupcov Mikroregiónu Muránska planina sa konalo 18. sept. 2003, tento krát na Obecnom úrade v Pohronskej Polhore. Zaoberalo sa najmä schvaľovaním projektov, ktoré sa budú uchádzať o financovanie z prostriedkov fondu EÚ Phare a to:

- projekt spracovania štúdie dobovej rekonštrukcie ozubnicovej trate Brezno – Tisovec a rekonštrukcie niekdajšieho depa v Tisovci v rámci plánu obnovenia prevádzky historického parného ozubnicového vláčika na tejto trati pod názvom Nech to para tlačí.
- Projekt vstupu do Národného parku v obci Muráň a zlepšenie prístupnosti hradu Muráň.
- Tvorba multimedialnej formy prezentácie mikroregiónu a NP na CD nosiči, resp. dotlač prezentačného katalógu Mikroregión Muránska planina.
- Projekt Škola vidieka – má pomáhať udržať a zvyšovať kvalitu života na vidieku zvyšovaním vzdelanostnej úrovne obyvateľov.

Poznámka: V rámci mesta Tisovec sú pripravené dva projekty, čiastočná oprava budovy starej radnice a náučný chodník na Hradovú.

Mestské lesy Tisovec:

V hlavnej oblasti svojej činnosti (lesníctvo a ťažba dreva a jeho veľkoobchodný a maloobchodný predaj) zaznamenali roku 2003 tieto výsledky: ťažba dreva ihličnatého 4104 m³, listnatého 5614m³, zalesnená plocha 18,59 ha (92 950 ks sadeníc), prerezávky vykonali na ploche 55,62 ha, výsek krov na rozlohe 10,13 ha a ochranu kultúr na ploche 23,74 ha. Odpredali 9845 m³ dreva a 305 m³ reziva.

V rámci poľovníctva poskytli odstrel 4 ks jelenej, 2 ks srnčej zveri a 3 diviakov.

Ich auto dopravná služba odviezla 3685 m³ dreva kupujúcim záujemcom, pre vlastné potreby prepravili 9845 m³ dreva. Do zariadenia na prepravu dreva (hydraulická ruka na vozidlo T 815) investovali tohto roku celkom vyše dva a pol milióna korún (2.597.642,-), z toho 513.000,- Sk získali z európskych fondov prostredníctvom agentúry Sapard.

Mestský podnik Tisovec

ako príspevková organizácia mesta (od 1. apríla 1993) zabezpečoval preň roku 2003 v rámci svojej hlavnej činnosti letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, zelene a parkov, údržbu verejného osvetlenia a mestského rozhlasu, cintorínske služby a odborné údržbárske práce v objektoch mesta.

V rámci vedľajšej činnosti vyrábal a dodával teplo pre ÚK a TÚV v troch tepelných zdrojoch, spravoval vyše 200 bytov a obstarával služby súvisiace s bývaním, zabezpečoval pohrebné služby, prepravu zosnulých, prevádzkoval predajne Kniha-gramo-suveníry-hračky, Pohrebníctvo – umelé kvety, záhradnícke potreby , výrobu FAB kľúčov.

V priebehu roka pracovalo v podniku 22 stálych zamestnancov a 8 pracovníkov v rámci verejnoprospešných prác.

Výsledok hospodárenia za rok 2003: skutočné náklady 20.132.000,- Sk, tržby 19.949.000,- Sk, hospodársky výsledok pred zdanením – 183.000,- Sk.

DEMOGRAFIA

Počet obyvateľov k 1.1.2003	4 241
Počet obyvateľov k 31.12.2003	4 210
Zomreli	64
Počet narodených detí	39
Priťahovaní	65
Odstťahovaní	71
Prihlásení na prechodný pobyt	27
Počet detí do 14 rokov	656

POČASIE

Január zdedil po predchádzajúcom decembri vyše 20 cm vrstvu snehu (od Vianoc sa už lyžovalo na Bánove i v Rejkove) a Nový rok pripadajúci na stred sa zaskvel ako krásny slnečný deň s bielym čistým snehom s raňajšou teplotou – 10 °C. Nasledujúce 4 dni nastal odmäk s mrholením a dažďom, ale od Troch kráľov prudko ochladilo a polojasné a slnečné zimné dni trvali až do konca druhej dekády s rekordným mesačným ochladením v nedeľu 12. januára – ráno bolo – 15°C. Tretia dekáda priniesla veľký odmäk s teplotami + 6 až + 7 °C. Posledný januárový deň sa prudko ochladilo, všade sa vytvorila neprijemná poľadovica.

Február vtrhol do mesta s jedovatou zimou (v sobotu 1. febr. bolo ráno – 15 °C). Ľadovou glazúrou vyligotané cesty i chodníky, aj neposypané, sťažovali pohyb ľudí. V dňoch 3. – 5. februára pripadlo asi 15 cm nového snehu, v meste

je ho už vyše 30 cm. Výborná lyžovačka na Bánove i v Rejkove pokračuje. Dňom 17. februára zavládlo prudké oteplenie (ráno síce až $-7\text{ }^{\circ}\text{C}$, ale cez deň až $+7\text{ }^{\circ}\text{C}$.) a do chotára zavítalo predčasné predjarie s bezoblačnými slnečnými dňami. Starším ľuďom pripomínal tohoročný február zimy z ich dávnych detských čias s bohatou nádielkou bielučkého iskrivého snehu, slnkom presvietenými mrazivými dňami. Takmer celý mesiac však trvala nebezpečná poľadovica najmä na miestnych komunikáciách – cesty a chodníky boli len sporadicky posýpané. Situácia sa zhoršila najmä v druhej polovici mesiaca, keď po oteplení sa cez deň za slnka sneh a ľad na cestách topil a v noci všetko glazúrovite zamrzlo – cesty a chodníky ostávali až do predpoludnia zradnými klziskami.

Marec: Slnečný február vystriedal zachmúrený marec. Prvých päť dní hmlisto, zamračené ale pri oteplení (cez deň až $+10\text{ }^{\circ}\text{C}$) sa sneh a poľadovica rýchlo topí. V noci na 6. marca pripadlo asi 5 cm snehu. Od 10. marca ochladenie, polojasno, ľadový arktický vietor. V sobotu 15. marca boli už všetky úbočia v okolí mesta (Obadovo očko, Krivá, záhrady na úpäťí Hradovej, Šajba, Láň) takmer bez snehu. Vysušené ulice boli po bohatom a častom posype v zime zanesené pieskom a drobným štrkom. Silný vietor a prechádzajúce autá rozvirujú mračná prachu. Začiatkom tretej dekády prudký pokles teplôt na -4 až $-8\text{ }^{\circ}\text{C}$, vzápätí náhle oteplenie na $+8$ až $+16\text{ }^{\circ}\text{C}$, príjemné jarné slnečné dni s miernym vetrom.

Apríl priniesol opäť prudké ochladenie s raňajšími teplotami až $-6\text{ }^{\circ}\text{C}$, cez deň maximálne $+6\text{ }^{\circ}\text{C}$, slabý až stredne silný ustavičný studený vietor, dni polojasné. V noci na nedeľu 6. apríla napadlo asi 5 cm snehu, prudko sa ochladilo (vo dne okolo $0\text{ }^{\circ}\text{C}$), ľadový vietor zosilnel. Naďalej polojasno. Od 10. apríla sa pozvoľna otepľovalo a druhá polovica mesiaca priniesla príjemné jarné počasie, hojne slnka, ale s typickým aprílovým vetrom. Noci boli ešte chladné,

teploty vo dne v rozpätí 10 až 15 °C a kulminovali koncom mesiaca: 29. apríla bolo 24 °C, 30. apríla 25 °C.

Poznámka: Takmer mesiac trvajúce ochladenie v druhej polovici marca a začiatkom apríla zabrzdlilo vegetáciu, stráne nad mestom sa oneskorene iba trošku zazelenali až po dvoch dáždikoch po 20. apríli. Aj lastovičky sa zjavili až koncom mesiaca.

Máj: 1. máj – Sviatok práce, polojasný, teplý deň. Ďalšie dni väčšinou slnečno, teploty 20 – 26 °C, občasný mierny vetrík. Všetko sa zazelenalo, trávica podrástla, kvitne púpava, briezky pod oknami činziakov sa olistujú. Len sucho trvá ďalej (tlač pripomína katastrofálne sucho z leta 1947) a umocňuje ho náhla vlna letných horúčav od 5. mája s teplotami 26 – 28 °C. V noci z 9. na 10. mája prvá letná búrka s riadnym hromobitím, lenže prehánalo sa to nad Voniacou, v meste spáchlo len okrajovo. Na Žofiu 15. mája prudké ochladenie – trvalo 5 dní. V poslednej dekáde prudko oteplilo, nastali letné horúčavy s teplotami 27 – 29 °C, s častými búrkami najmä nočnými, ale žiaľ, opäť najmä nad Muránskou planinou. Páľavy trvali až do konca mesiaca.

Jún: Doterajšie letné horúčavy pokračujú. Hoci leto začína kalendárne až 21. júna, tohto roku trvá teplotne už od konca apríla. V Tisovci sa denné teploty v prvej polovici júna pohybujú stereotypne v rozpätí 28 – 29 °C a permanentné horúčavy a sparno umárajú ľudí. Konečne trošku úľavy ! Po dopoludňajšom dáždiku v nedeľu 15. júna sa ochladilo, zo zatiahnutej oblohy sa vytratilo páliace slnko a priam balzamicky pôsobilo na ľudí celodenné ochladenie na úrovni 21 – 22 °C. Takéto počasie sa udržalo takmer 10 dní. Posledný júnový týždeň však priniesol návrat predošlých horúčav s pokračujúcim suchom.

Júl vstúpil do Tisovca s tohtoročnou predbežne rekordnou horúčavou – tropickým dňom. V utorok 1. júla o 14:30 hod. sme namerali 32 °C. Avšak už nasledujúci deň sa príjemne ochladilo a ochladenie s teplotami ráno okolo 10°C, cez deň maximálne 24 – 25 °C trvalo do 14. júla. Po celé toto obdobie bolo

väčšinou polojasno alebo oblačno a po niekoľko dní fúkal silný chladný (aprílový) vietor. Len neúprosne sucho trvá ďalej a ničí úrodu. Sporadické drobné niekoľkominútové spršky z oblakov rozháňaných vetrom sú skôr výsmechom dažďa ľuďom ako pomocou prírode. V polovici mesiaca návrat predošlých horúčav: v stredu 16. júla tropický deň + 31 °C a 17. júla ďalší s dosiaľ najvyššou tohoročnou teplotou + 33 °C. Dobre padli ľuďom i prírode pomerne výdatné búrky v dňoch 18., 23., 25. júla a najmä súvislý letný dážď bez hromobitia, ktorý začal napoludnie 28. júla a trval vyše 20 hodín. Posledné dva dni opäť sucho a horúčavy.

August: Letnými až tropickými horúčavami pokračuje v prvej dekáde aj august. (Ide zrejme o globálne otepľovanie, postihnutý je celý kontinent, pribúda lesných požiarov, horia lesy v Portugalsku, Španielsku, Taliansku, Chorvátsku, v americkej Kalifornii, v Austrálii, v prehriatych veľkomestách Paríž, Rím aj inde, umierajú denne od horúčav starší ľudia). V druhej dekáde poklesli v našom meste aspoň nočné teploty na 10 až 17 °C, vo dne však pretrvávajú na úrovni 27 – 30 °C. V stredu 13. augusta máličko popršalo, ale nasledovala tropická noc s 24 °C a nasledujúci deň sme zaznamenali najvyššiu teplotu leta v Tisovci, až 34 °C. V druhej polovici mesiaca pokračujú sucho a horúčavy letnými a tropickými dňami (v piatok 29. augusta bolo 32 °C). Posledné dva dni boli daždivé.

September: prekvapil prudkým ochladením, ráno od 4 do 6 °C, cez deň priemerne 12 – 14 °C. Ozaj príliš prudký pokles teploty v priebehu troch dní – o 15 – 18 °C. Akoby náhly prepád do sychravej jesene s neustávajúcim studeným vetrom a rýchlo plynúcimi chmármi. Od nedele 18. sept. začínajú slnečné dni akoby predčasný príchod babieho leta avšak netypického studeným vetrom. Od 18. sept. prudké oteplenie s návratom letných horúčav. Posledné dni mesiaca: pravé babie leto.

Október: Slnčné dni babieho leta pokračujú, trochu aj popršalo. V druhej dekáde polojasno s rýchlo plynúcimi oblakmi. Prudké ochladenie, ráno 13. októbra namerané $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$, prvý mráz na Krivej! V tretej dekáde ráno 25. okt. pri teplote $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ sneh s dažďom (prvý sneh novej zimy). Nasledujúci deň už typický zimný, slnečný s bezoblačnou oblohou, s teplotou $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$. Do konca mesiaca chladné sychravé počasie s občasným dažďom.

Poznámka: To sneženie je od roku 1921 najskorším snežením na Slovensku a tentokrát takmer na celom území krajiny s riadnou snehovou dopravnou kalamitou.

November: V sobotu 1. novembra na Sviatok Všetkých svätých vykúzlila príroda nezvyčajný deň. Po posledných októbrových sychravých daždivých dňoch bolo najmä dopoludnia polojasno až jasno a abnormálne teplo: o 14:00 hod. až $+14\text{ }^{\circ}\text{C}$. Následne nás však svojou klímou a nezvykle vysokou teplotou prekvapil vlastne celý november. Okrem niekoľkých chladnejších aj daždivých dní sa pohybovali denné teploty v rozpätí $12 - 15\text{ }^{\circ}\text{C}$, v noci bývalo od $+6 - +12\text{ }^{\circ}\text{C}$. Nezvyčajne teplo na november! V rámci Slovenska padali doterajšie dlhodobé teplotné rekordy.

December: Abnormálne vysoké teploty ($+9 - +10\text{ }^{\circ}\text{C}$) sa udržiavajú aj v prvé zamračené dni decembra. Po prechodnom poklese teplôt v období Mikuláša trvali nadnulové denné teploty až do konca druhej dekády. V noci z 21. na 22. decembra napadlo asi 10 cm snehu a v utorok 23. decembra bolo ráno $-9\text{ }^{\circ}\text{C}$ a následne nádherný zimný slnečný deň. Také pekné boli aj Vianoce. Potom sa citeľne oteplilo a pri teplote $+6\text{ }^{\circ}\text{C}$ pršalo. Sneh po uliciach sa roztopil, na cestách a chodníkoch sa vytvorila sklovitá kĺzanica zaliata mláčkami vody. Na Silvestra pri dennej teplote $+8\text{ }^{\circ}\text{C}$ to vypadalo ako koncom marca. Popoludní začalo pršať a vytrvalý dážď, hustý ako v lete pokračoval nepretržite aj pri vítaní Nového roku (o polnoci bolo $+5\text{ }^{\circ}\text{C}$).

POLITICKÝ A VEREJNÝ ŽIVOT

58. výročie oslobodenia mesta sme si pripomenuli pietnym aktom kladenia vencov a zapálením sviečok pri pamätníku SNP na námestí v utorok 28. januára za účasti primátora a predstaviteľov i členov MO SZPB.

Tisovskí gymnazisti v Grécku: Posledný februárový týždeň sa 34 študentov a 5 pedagógov EGT zúčastnilo na Zimnom európskom týždni v Grécku, ktoré v prebiehajúcom polroku predsedalo Európskej únii a jeho ministerstvo školstva v spolupráci s ministerstvom zahraničných vecí pripravilo viacero takýchto týždňov pre stredoškolačkov členských a kandidátskych krajín EÚ na motív „Sneh a škola“. Naši boli v turnuse s domácimi Grékmi a študentmi z Malty. Tri dni sa pod vedením skúsených domácich inštruktorov lyžovali v modernom lyžiarskom stredisku Parnassos . gréckom sídle múz s prekrásnym výhľadom na okolité zasnežené pohoria a more. Jeden deň navštívili neďaleké Delfy a Kláštor sv. Marka z 10. storočia. Naši bývali v príjemnom horskom mestečku v hoteli so saunou a bazénom.

Súčasťou týždenného programu bolo aj vzájomné predstavovanie krajín a škôl. Naši predviedli ukážku slovenského folklóru, ktorý všetkých zaujal a vo vlastnom predstavenom projekte Welcome to Slovakia stručne načrtli históriu a reálie Slovenska a regiónu. Naši gymnazisti celkovým svojím vystupovaním, komunikáciou i lyžiarskymi výkonmi, za ktoré ich grécki inštruktori ohodnotili ako doteraz najlepšiu skupinu, boli výbornými reprezentantmi a vyslancami Slovenska. Toto výborne pripravené hodnotné podujatie bolo financované gréckou stranou.

Výročná členská schôdza ZO SZPB sa konala 26. februára o 14:00 hod. v MsKS za prítomnosti 86 členov a 8 hostí. Na programe bolo hodnotenie

činnosti organizácie za rok 2002 a voľba nového predsedu, pretože doterajší predseda Ing. Samuel Liška požiadal už predtým pre zhoršenie zdravotného stavu o uvoľnenie z funkcie. Za predsedu bol jednomyselne zvolený primátor mesta Ing. Peter Mináč.

ZO SZPB v posledných rokoch pod vedením obetavej agilnej tajomníčky, učiteľky dôchodkyne Miroslavy Bancíkovej príkladne plní úlohy po XI. Zjazde v procese transformácie SZPB, citlivo reaguje na potreby členov a iniciatívne a zodpovedne vybavuje množstvo ich záležitostí.

Jubileum Základnej školy Dr. VI. Clementisa v Tisovci: V piatok 28. marca sme si pripomenuli 25. výročie udelenia názvu Základná škola Dr. Vladimíra Clementisa v Tisovci tunajšej základnej škole. Pripomienka sa konala o 10:00 hod. v obradnej sieni MsÚ za účasti hostí a verejnosti. Po slávnostnom akte zápisu do Pamätnej knihy mesta sa odobrali hostia na skromné občerstvenie do základnej školy.

Deň učiteľov sme oslávili toho istého dňa o 14:00 hod. v spoločenskej sále MsKS. Kultúrnym programom pozdravili prítomných žiaci štyroch miestnych škôl: MŠ, ZŠ, ZUŠ a EGT. Slávnostný príhovor predniesol predseda komisie školstva, vzdelávania a mládeže Marián Lazák. Po oficiálnej časti nasledovalo spoločenské posedenie so zábavou.

Krajská prehliadka ZPOZ: V piatok 11. apríla sa v obradnej sieni MsÚ v Tisovci konala Krajská prehliadka programov Zborov pre občianske záležitosti na motto „Od srdca k srdcu“. Usporiadala ju krajská rada Združenia ZPOZ Človek človeku v Banskobystrickom kraji a zúčastnili sa na nej kolektívy ZPOZ z týchto 7 obcí: Bušince, Dolná Strehová, Hnúšťa, Podbrezová, Revúca, Žiar nad Hronom a Tisovec. Cieľom podujatia bolo výmenou skúseností

skvalitniť prácu zborov a vzájomne sa poznať. Vystúpenia boli zamerané na rôzne životné jubileá a obrady. Najlepšie dva kolektívy – z Hnúšte a zo Žiaru nad Hronom postúpili na celoslovenskú prehliadku v Rimavskej Sobote.

Pripomienka Sviatku práce: Pripomienka Sviatku práce sa v posledných rokoch robieva v Tisovci tradične už v predvečer 1. mája. O 17:00 hod. vystúpili pod vopred pripraveným májom na námestí miestne minimažoretky a DFS Čížiček. O 18:00 hod. sa na nádvorí u Daxnerov, na novom pódiu predstavil Mužský spevokol Dr. S. Daxnera a dychová hudba Hradovanka. Mestská organizácia KSS pripravila tam prvomájový guláš. Pivo účinkujúcim zaplatili MO HZDS a MO SDL. Akciu sponzorsky podporili aj primátor mesta Ing. Peter Mináč, Mestské lesy Tisovec a Pekáreň pod Hradovou.

Gemerský jarmok v Košiciach: Na reprezentatívnom Gemerskom jarmoku 2003, ktorý v rámci Dní mesta Košice usporiadalo dňa 3. mája Predsedníctvo Spolku Gemerčanov v Košiciach, sa za Tisovec zúčastnili primátor Ing. Peter Mináč, remeselníci a domáci výrobcovia Ján Maciak, Ján Lauro a Rozália Babušáková. V programe za Tisovec vystúpil s hrou na fujare Milan Katreniak.

Deň víťazstva nad fašizmom, 58. výročie ukončenia druhej svetovej vojny sme si pripomenuli v stredu 7. mája. Pri pamätníku SNP sa deťom ZŠ, zhromaždeným občanom a hosťom prihovorel primátor Ing. Peter Mináč. Účinkovali žiaci ZŠ a MSSD Tisovec.

Oslava Dňa matiek, ktorú zorganizovala ZŠ a mala sa konať 11. mája na nádvorí Daxnerovho domu, sa pre nepriaznivé počasie preložila na 14. mája a uskutočnila sa v spoločenskej sále MsKS.

Slávnostné odovzdávanie maturitných vysvedčení absolventom EGT v evanjelickom chráme prebiehalo v piatok dopoludnia 16. mája. Slávnostnú kázeň v rámci svätej omše predniesol tradične biskup západného dištriktu Mgr. Ivan Osuský. Po bohoslužbách sa v spoločenskej sále MsKS konala tiež tradičná „Čaša vína“ – na rozlúčku s maturantmi za účasti ich príbuzných, členov profesorského zboru a pozvaných hostí.

Referendum o vstupe SR do Európskej únie sa konalo v dňoch 16. – 17. mája

Výsledky v Tisovci:

- celkový počet oprávnených voličov	3 391
- hlasovali za vstup	1 249
- hlasovali proti vstupu	190
– celková účasť	43,4 %

Výsledok za celé Slovensko:

- účasť voličov	52,15 %
- hlasovali za vstup	92,46 %
– hlasovali proti vstupu	7,54 %

Prijatie občanov – jubilantov v obradnej sieni MsÚ zorganizoval miestny ZPOZ dňa 23. mája. Na slávnosti si zároveň pripomenuli 50 rokov existencie a činnosti zborov pre občianske záležitosti na Slovensku i v Tisovci.

Jubileum Hradovanky a Tisovských mažoretiek: Na počesť 110. výročia založenia miestnej dychovej hudby Hradovanka a 10. výročia vzniku sympatického súboru Tisovské mažoretky sa v dňoch 13. – 14. júna konala dôstojná pripomienka ich zrodu a činnosti. Akciu pripravili miestne orgány v spolupráci s Gemersko – malohontským strediskom v Rimavskej Soboti.

Prvý deň prebiehala slávnosť interne za prítomnosti predsedu Združenia dychových hudieb Slovenska J. Jamrišku, primátora mesta, predsedov susedných pozvaných dychoviek, členov miestnej dychovky a súboru mažoretiek. Po oficiálnych príhovoroch a zápise do pamätnej knihy mesta nasledovala slávnostná večera.

Druhý deň pripomienky bol verejnou akciou a prebiehal v rámci tradičného Festivalu dychových hudieb Gemera a Malohontu, ktorý sa koná v Tisovci každoročne od roku 1993. Po slávnostnom prijatí vedúcich a dirigentov dychových hudieb spolu s bývalými členmi Hradovanky a súborom mažoretiek sa začal sprievod ulicami mesta až po Daxnerov dom na Daxnerovej ulici. Tam na novom pódiu na nádvorí prebiehal potom koncert dychových hudieb.

V úvodnom príhovore primátor mesta oznámil oficiálne premenovanie tradičného festivalu na **Festival Janka Plichtu – prehliadka dychových hudieb Gemera a Malohontu**. (Náš rodák Ján Plichta, neskôr obyvateľ Rimavskej Soboty, skromný človek šľachetného srdca, bol 33 rokov členom tunajšieho mužského spevokolu a niekoľko posledných rokov aj hosťujúcim dirigentom Hradovanky. Takmer dvadsať rokov obetavo dochádzal z Rimavskej Soboty na pravidelné nácviky do rodného Tisovca. Zomrel predčasne ako 57 – ročný v októbri 2001).

Po primátorovi prehovorila manželka Jána Plichtu, recitátorka a kultúrna pracovníčka a zároveň konferencierka festivalu pani Drahomíra Plichtová. V programe koncertovali: Dychová hudba Sobotienka z Rim. Soboty, DH Slovmag Lubeník, DH Gemerčanka Revúca a domáca Hradovanka.

Detský domov Dalmatín v Poľsku: Deti z tunajšieho detského domova Dalmatín spolu s deťmi ďalších dvoch detských domovov zo Slovenska sa zúčastnili na medzinárodnom integračnom festivale detských domovov

a spoločensky znevýhodnených ľudí „Slnečný lúč“, ktorý sa konal v dňoch 13. – 16. júna 2003 a zúčastnili sa ho deti z Poľska, Slovenska, Čiech, Litvy, Maďarska a Luxemburska. Pestrý program mal prevažne kultúrno – umelecký charakter (koncerty populárnej, dychovej a ľudovej hudby, večer operných melódií), ale aj zábavné súťaže pre menšie deti, návštevu ZOO a prehliadku mesta.

Jánovský výlet: Základňou tradičného výletu do prírody členov Mužského spevokolu Dr. S. Daxnera sa tohto roku stala v dňoch 27. a 28. júna ich obľúbená chata pod Muránskym hradom.

IX. DNI MESTA

Prebiehali od piatka do nedele v dňoch 27. – 29. júna 2003. Ich náplňou boli, ako obvykle, početné rôzne akcie kultúrne, zábavné, športové i komerčné rôzneho obsahu a rôznej kvality.

FeDIM 2003 Tisovec – celoslovenský Festival divadiel mladých bol nesporne najvýznamnejšou akciou tohtoročných dní mesta a časove zaplnil všetky tri dni ich trvania. Mesto Tisovec vyhralo konkurz na usporiadanie tohto podujatia za zásluhy aj o kvantitatívny rozvoj ochotníckeho divadla , ale najmä za jeho kvalitatívnu úroveň, v poslednom období permanentne oceňovanú cenami na rôznych stupňoch divadelných súťaží vrátane najvyšších - celoslovenských. Spoluorganizátormi prehliadky boli: Národné osvetové centrum v Bratislave, Mestský úrad Tisovec, Spolok lokálpatriotov Tisovca a miestnej časti Rimavská Píla a dva domáce divadelné súbory , DS Daxner a Divadelný klub Tisovec.

Na festival bolo nominovaných 8 súťažiacich súborov zo Slovenska (Žilina, Žiar nad Hronom, Bojnice, Senica, Tisovec, Levice, Tatranská Lomnica,

Bratislava), doplnili ich dva hosťujúce súbory z Českej republiky – z Ostravy a Prahy, čo predstavovalo spolu 230 účastníkov a 30 členov štábu.

Divadelné súbory sa predstavili s týmto žánrovo pestrým programom v takomto časovom rozpise:

Piatok 27. júna

10:00 hod. Divadlo mladých Minimakovice pri CVC Žilina (Tatiana Detersová: Konkurz)

15:00 hod. DS Tagako Žiar nad Hronom (Anna Ivancová a kol.: Retie oko T)

17:30 hod. DS OAA Socioart Bojnice (Mariana Grznárová: Kubko a Maťko)

20:00 hod. DS Zádrapky Senica (Fernando Arrabal: Trojkolka)

22:00 hod. Div. Klub Tisovec – Divadlo Hlod (Jaroslav Lacko: Hlad)

Sobota 28. júna

13:00 hod. DS Potôň Levice (Sofokles: Antigona L'amourt)

16:00 hod. DS Divédlo pri ZUŠ Tatr. Lomnica (Erben, Vostárek, Štroblová, Šavelová: Čo keby sme...)

20:00 hod. Host' z Českej republiky

Nedeľa 29. júna

13:00 hod. DS Gong Bratislava (J.Bedier, S. Daubnerová: Tristan a Izolda)

16:00 hod. Host' Divadlo Ostrava – oddíl „A“ (J.Prévert: Jak jsem potkal pštrosa)

Porota pod vedením predsedu Mgr. Karola Horvátha rozhodla o víťazoch súťaže a udelila ceny takto :

1. miesto: Potôň Levice (Antigona)
2. miesto: Gong Bratislava (Tristan a Izolda)
3. miesto: Div. klub Tisovec - Divadlo Hlod (Hlad)

Okrem hlavných cien udelili jednu kolektívnu a šesť individuálnych cien za herecké výkony. Kolektívnu cenu získal miestny súbor Hlod za pohybovo – vizuálne stvárnenie témy.

Inak veľmi priaznivé ohlasy na úroveň predstavení a celkovú organizáciu festivalu a prajná divadelná atmosféra boli výbornou propagáciou Tisovca a jeho kultúry.

Veľké kultúrne podujatie divadelníkov doplnili v rámci Dní mesta v sobotu 28. júna tieto kultúrno – zábavné akcie na pódiu tribúny na námestí:

- Minihviezdička, prehliadka žiackych spev. talentov o 18:00 hod.
- Vystúpenie hudobno – speváckej skupiny M.E.L.L. z Rim. Soboty o 21:00 hod.
- Diskotéka o 22:00 hod.

Športové akcie 28. júna

- preteky detí do 15 rokov v love rýb udicou na rybníku od 7:00 hod.
- Rejkovský minitriatlon, v Rejkove od 10:00 hod.

Komerčné akcie 28. júna

- tradičný jarmok na námestí a Jozeffyho ulici od 7:00 hod.
- Jarmok ľudových remesiel pred Radnicou od 9:00 hod.

Deň Rimavskej Píly sa konal v Rimavskej Píle v sobotu 16. augusta s týmto programom: IX. ročník Memoriálu Vl. Rúfusa st., III. Ročník súťaže žiackych družstiev o Rimavský pohár, ukážka športovej kynológie, volejbalový zápas, majstrovský futbalový zápas TJ Družstevník Rim. Píla – FK Chanava, diskotéka.

Oslavy 59. výročia SNP sa uskutočnili 2. septembra o 10:00 hod. na Námestí.

Európsky významné chránené územia pri Tisovci: V súvislosti so vstupom SR do Európskej únie má Slovensko vypracovať národný zoznam európsky významne chránených území. Odborníci doň zaradili aj Národný park Muránska planina, Tisovský kras a Prírodnú rezerváciu Trstie.

Správa NP Muránska planina v spolupráci s MsÚ v Tisovci pripravila verejné prerokovanie príslušných problémov s vlastníkmi a užívateľmi dotknutých pozemkov. Schôdza zainteresovaných sa konala v stredu 10. septembra v kinosále MsKS.

Na počesť pamiatky Dr. Vladimíra Clementisa sa konali v septembri dve slávnostné podujatia:

- v piatok 19. septembra o 17:00 hod. v evanjelickom kostole Slávnostný koncert venovaný obetiam represálií v 50. rokoch minulého storočia. Koncert svojou účasťou zdôstojnili aj vzácní hostia: pani Daniela Pátková s dcérou a jej rodinou z Prahy, primátor Tamás Barnabás s poslancami družobného maďarského Putnoku a predstavitelia samosprávy z Ludgeřovic z ČR. Slávnosť otvoril príhovorom kaplán miestnej ev. cirkvi Mgr. Marián Krivuš a odzneli na nej početné koncertné vokálne aj inštrumentálne diela klasickej hudby v podaní týchto interpretov: Spevokol EGT, ZUŠ Tisovec, ZUŠ Hlučín, Ludgeřovice, Hudobná škola Putnok, Detský spev. zbor Lykovienky zo ZŠ Tisovec, Mužský spevokol Dr. S. Daxnera Tisovec.
- V sobotu 20. septembra sa konal 22. ročník turistického prechodu Clementisovou cestou na trase Pohorelá – Tisovec s týmto programom: turistický prechod (od 8:00 do 15:00 hod), kladenie vencov k pomníku Vl. Clementisa, obhliadka jeho rodného domu (o 16:00 hod), pásmo mladej poézie v MsKS (od 17:00 hod.)

Výstava miestnej organizácie Slov. zväzu záhradkárov organizovaná v spolupráci s miestnym Klubom dôchodcov v Tisovci bola otvorená 19. sept. a vystavovali na nej rôzne poľnohospodárske produkty a ručné práce.

Preteky v love pstruhov na mušku sa uskutočnili na miestnom rybníku v sobotu 20. septembra.

Dni divadla: V rámci X. ročníka Gemersko – malohontského divadla zorganizovali Gemersko – malohontské osvetové stredisko v Rim. Sobote , mestá Tisovec, Hnúšťa a obec Klenovec v trojdňovom konaní Dni divadla, a to 8. októbra v Tisovci, 9. októbra v Hnúšti a 10. októbra v Klenovci.

Zapálenie vianočného stromčeka: slávnostný akt sa uskutočnil v piatok 5. decembra o 15:30 hod. a pokračoval mikulášskym programom od 16:30 hod.

XIII. Daxnerov Tisovec – regionálna prehliadka speváckych zborov dospelých sa konala v piatok 12. decembra od 17:00 hod. v kinosále MsKS za účasti týchto 8 súborov: Detský spevácky zbor Lykovienky zo ZŠ Tisovec , Spevokol EGT, Miešaný spevácky zbor Csemadoku Tornaľa, Ženský spevácky zbor Nádej pri MsKS Rim. Sobota , Spevácky zbor z Putnoku, Spevácke kvarteto Rim. Sobota, Miešaný spevácky zbor Rimava Hnúšťa a Mužský spevokol Dr. Sama Daxnera Tisovec.

Partnerská zmluva Putnok – Tisovec za rok 2003 bola vyhodnotená na spoločnom stretnutí poslancov a primátorov obidvoch miest 12. decembra o 14:00 hod. v budove našej Radnice. Zároveň bola podpísaná nová zmluva o vzájomnej spolupráci dohodnutá na rok 2004.

KULTÚRA

Na margo miestnej kultúry v Tisovci aj za rok 2003 treba opakovane zdôrazniť: je impozantná svojou kapacitou, žánrovou šírkou záberu i permanentnou výkonnosťou. A vyzdvihnúť treba, že napriek mrzkej súčasnej dobe , ktorá kultúre všeobecne nežičí, dokáže sa užiť aj z obmedzovaného mála , čo jej chápavá samospráva môže poskytnúť. Zaiste je to aj vďaka zotrvačnej sile domácich kultúrnych tradícií, ale najmä vďaka zanietenosti jej nositeľov, nezištnej obetavosti stoviek členov verejných i školských kultúrnych súborov, desiatok ich vedúcich i koordinačnej činnosti oddelenia kultúry MsÚ.

Osobitnú pozornosť i ocenenie si zasluhuje miestne ochotnícke divadlo. V posledných desaťročiach doslova žiari a šíri šľachetné poslanstvo ducha nielen na domácej scéne , ale i v širšom zázemí Slovenska, i v zahraničí. A stihli sme si vôbec niekedy aj hlbšie uvedomiť, že v neveľkom Tisovci máme až štyri divadelné súbory a všetky zastrešuje jediný umelecký vedúci, a to bez postranných biznisových záujmov?

Buďme hrdí na našu miestnu kultúru a vedzme, že bez nej by sa Tisovec čoskoro scvrkol na chmúrnú dieru, kde si do chrámu ducha prichádzajú každú nedeľu chantiví farizeji spočítavať týždenné zisky. Že by sa aj u nás dialo to katastrofické, čo prebieha dnes, žiaľ, už v celom národe.

Vlastná kultúra doma:

- poľovnícky ples, ktorý zorganizovalo PZ Hradová, sa konal 1.februára
- študentský ples EGT usporiadali 14. februára
- diskotéka rádia OK prebiehala 21. februára
- strojársky ples CSM bol 28. februára

- 4. marca sa konali dve kultúrne podujatia: Maškarný ples MŠ a Fašiangový sprievod mestom s pochovávaním basy, dominoval mu tradičný konský povoz Pavla Bálinta s ľudovou hudbou a členmi mládežníckej samosprávy v maskách i dychová hudba Hradovanka. Na obidvoch akciách účinkoval aj DFS Čížiček.
- 13. marca: Inscenácia hry Petra Scherhaufera a Jar. Lacka „Kde je tá naša bieda“ v podaní súboru Dédées a scénická miniatúra Jar. Lacka na motívy rozprávky H. CH. Andersena Predavačka zápaliek v réžii Jar. Lacka.
- 22. marca sa konala premiéra div. hry Friedricha Durenmatta Návšteva starej dámy v podaní divadelného súboru Daxner. Réžia Marián Lacko a.h. Obsadenie: vyše 20 ochotníckych hercov domácich, i z Brezna, Rim. Soboty, Revúcej, Hnúšte. Brilantný herecký výkon podala miestna herečka Júlia Hodoňová v úlohe Kláry Zachanasjanovej.
- 4. apríla sa konal Venčekový tanec ako záverečné kurzu spoločenských tancov, ktorý absolvovali žiaci 9. ročníka ZŠ a kvartáni EGT
- 11. apríla Divadelný klub Tisovec, alternatívne divadlo Hlod sa predstavil autorskou inscenáciou Jar. Lacka a celého kolektívu. Réžia Lucia Repašská.
- 16. apríla: výchovný koncert ZUŠ pre žiakov ZŠ
- 16. apríla: Koncert ZUŠ v CSM Market
- 16. apríla: Repríza Durenmattovej hry Návšteva starej dámy
- 19. apríla: premiéra div. súboru T. Vansovej Rimavská Píla. V réžii Jar. Lacka sa predstavili Píľania inscenáciou hry J. Barča – Ivana Mastný hrniec
- 20. apríla sa konala Diskotéka rádia Okey, opätovne aj 25. apríla

- 25. apríla bola Vernisáž výstavy Paleta mladých Gemera a Malohontu
- 26. mája bola repríza hry Kde je tá naša bieda a miniatúry Predavačka zápaliek v réžii Jaroslava Lacka
- 16. júna bola ďalšia repríza Durenmattovej hry Návšteva starej dámy
- 18. júna sa v priestoroch Radnice konala vernisáž fotografií „úradného“ fotografa mesta Milana Slabeja pod názvom Rodný môj kraj, zo všetkých najkrajší... 54 – ročný Tisovčan, veľký milovník prírody, je predovšetkým citlivým krajinárom, ale aj dokumentaristom. Výstava trvala v mestskom múzeu do konca augusta.
- v piatok 20. júna sa už po ôsmykrát konala súťažná spevácka prehliadka detí ZŠ Tisovec Minihviezdica 2003. Pri príprave detí i pri organizovaní samotnej súťaže vykonávajú každoročne veľa záslužnej práce Mgr. Marta Svobodová zo ZŠ a Mgr. Milan Matucha zo ZUŠ.
- 8. októbra v rámci Dní divadla domáci súbor Daxner opätovne reprízoval Durenmattovu hru Návšteva starej dámy v réžii M. Lacka a.h.

Vyvážaná kultúra:

- 14. marca Inscenácia hry Petra Scherhaufera a Jaroslava Lacka Kde je tá naša bieda, zvíťazila na regionálnej prehliadke v revúcej
- 2. apríla sa DFS Čížiček zúčastnil na Regionálnej prehliadke detských folklórnych súborov a získal čestné uznanie za choreografiu
- na krajskej prehliadke Zochova Revúca v dňoch 10. – 12. apríla mal Tisovec trojnásobné zastúpenie: Durenmattova Návšteva starej

dámy postúpila na celoslovenskú prehliadku a aj v Revúcej dostala Júlia Hodoňová cenu za herecký výkon. Píľania sa tu prezentovali Mastným hrncom J. Barča – Ivana a inscenácia Hlad v podaní Divadelného klubu Tisovec zvíťazila v kategórii alternatívneho divadla.

- 14. apríla na krajskej prehliadke Pohronské javisko v Žiari nad Hronom získala inscenácia Kde je tá naša bieda I. miesto a Veronika Lopušná cenu za herecký výkon.
- Na celoslovenskej prehliadke hier so ženskou tematikou Festival A. Jurkovičovej získala Návšteva starej dámy cenu za réžiu (Marián Lacko) a Júlia Hodoňová cenu za herecký výkon.
- 27. apríla sa DFS Čížiček zúčastnil na prehliadke detských folklórnych súborov v Polomke.
- Inscenáciou Kde je tá naša bieda sme sa zúčastnili na celoslovenskej prehliadke Zlatá priadka v Šali v dňoch 30. – 31. mája
- 20. júna sa DS Daxner hrou F. Durenmatta Návšteva starej dámy prezentoval v Nitre
- Na celoslovenskej prehliadke pokročilých súborov Divadelné Šurany získala Návšteva starej dámy III. miesto s odporúčaním účasti na Scénickej žatve 2003, zároveň získala cenu diváckej poroty a herec Ladislav Vagaday cenu za herecký výkon (bolo to v dňoch 20. – 21. júna)
- DFS Čížiček vystupoval na GMFS Klenovská rontouka v Klenovci 28. júna s hrou Návšteva starej dámy a DS Daxner prezentoval aj na Letnom festivale Plumlovské léto 2003 v Plumlove v Českej republike v dňoch 25. – 27. júla a neskôr v dňoch 14. – 17. novembra aj na medzinárodnom festivale XIX. Setkání Ostrava

v ČR. Na tomto festivale sa zúčastnil aj Divadelný klub Tisovec – divadlo Hlod autorskou inscenáciou Hlad.

- 17. augusta sa dych. hudba Hradovanka zúčastnila na 2. ročníku súťaže dychových hudieb v Modrom Kameni
- Autorskou inscenáciou Hlad sa Tisovčania zúčastnili v dňoch 28. – 30. novembra aj na celoslovenskej prehliadke pantomímy a pohybového divadla PAN 2003 v Liptovskom Mikuláši, kde získali cenu za výtvarné stvárnenie témy.
- Od 15. decembra prebiehala výstava prác nášho Ing. Dušana Hutku Krása dreva v MsKS v Rimavskej Sobote

Dovážaná kultúra:

- vo štvrtok 20. marca popoludní sa vo veľkej klubovni MsKS konala vernisáž výstavy Peru vo fotografii. Krátkym hudobným programom otvorili podujatie žiaci ZUŠ pod vedením Mgr. Milana Matuchu. Autora fotografií, svojho niekdajšieho žiaka, absolventa tunajšej hutníckej priemyslovky, pôvodom z Revúcej, Pavla Ferdinandyho , predstavil a jeho exponáty zhodnotil PhDr. František Bábel. Autor výstavy oboznámil potom prítomných so svojou cestou, kuriozitami a celkovým pobytom v Peru.
- 14. apríla sa predstavilo Divadlo z Pasáže z Banskej Bystrice tunajšiemu publiku hrou Modrožltá vzducholod’.
- V čase od 25. apríla do 5. mája bola v MsKS inštalovaná putovná výstava Paleta mladých autorov Gemera, Malohontu a Novohradu. Súčasťou výstavy boli aj práce žiakov Mgr. Ivany Szokeovej zo ZUŠ Tisovec

- 8. októbra v rámci dní Divadla predviedlo u nás Divadlo Prejazd z Predajnej hru Stanislava Štepku Jááánošik v rézii Jozefa Beraxu ml.

Poznámka: za dovážanú kultúru treba pokladať aj všetky divadelné predstavenia odohraté počas IX. Dní mesta v rámci celoslovenského festivalu divadla FEDIM.

Mestská knižnica A.H. Škultétyho: Obmedzený ekonomizačný pohľad, ktorý sa uplatňuje v posledných dvoch desaťročiach v našej spoločnosti na celú oblasť kultúry , postihuje nepriaznivo aj prevádzku verejných knižníc. Tvrdé reštrikčné opatrenia (zníženie počtu zamestnancov, zablokované priebežné dopĺňovanie knižného fondu, prerušený odber celého sortimentu časopisov, atď.) nesporne znižujú kvalitu práce knižníc a umŕtvujú ich predošlý rozvoj. Ak sa predsa dosahujú výsledky uvedené v štatistických ukazovateľoch, je to predovšetkým zásluha pracovníkov knižníc a chápaného vzťahu samosprávnych orgánov.

Knižničný fond:

Knižničné jednotky spolu	20 676
Audiovizuálne dokumenty	235
Odborná lit. pre dospelých	6 538
Krásna lit. pre dospelých	8 930
Odborná lit. pre deti	610
Krásna lit. pre deti	4 363
Dochádzajúce periodiká	1
Ročný prírastok kníh	287

Výpožičky:

Výpožičky spolu	25 444
Odborná lit. pre dospelých	4 354
Krásna lit. pre dospelých	14 286

Odborná lit. pre deti	1 485
Krásna lit. pre deti	4 232
Výpožičky periodík	1 087
Prezenčné výpožičky	512
MVS iným knižniciam	6
MVS z iných knižníc	96
Poskytnuté registrované bibliografické a faktografické informácie	64
Používatelia:	
Spolu	707
Deti do 15 rokov	256
Študenti SŠ, VŠ	222
Dospelí	229
Počet obyvateľov	4 192
Počet návštevníkov	7 295
% prihlásených z celk. počtu obyvateľov	16,86
Kultúrne podujatia	57
Počet zamestnancov	1
Počet výpožičiek – na 1 čitateľa	35,98
- na 1 návštevníka	3,48
- na 1 obyvateľa	6,06

Poznámka: Knižnica disponuje štandardnou audiovizuálnou technikou a tohto roku v rámci rozširovania informačných technológií zakúpili osobný PC s tlačiarňou. Vedúcou knižnice je p. Miroslava Kojnoková.

Kino Pod Hradovou: V porovnaní s predošlým rokom poklesli aj celková návštevnosť aj ročná hrubá tržba asi o štvrtinu a štatistické ukazovatele za rok 2003 vypadajú takto:

Počet premietnutých filmov	48	Počet zamestnancov	2
Počet predstavení	48	Premietacie dni: utorok, štvrtok	
Celková návštevnosť	2 451	Priemerné vstupné	31,57 Sk
Ročná hrubá tržba	77 370	Priem.počet divákov	51,06
Náklady	95 604,70	Priem.tržba na predst.	1 611,88 Sk

Iné z kultúry:

Ekumenický večer – už po siedmykrát opakovaná akcia prejavu spolupráce miestnych cirkví sa konala 6. mája v evanjelickom chráme v Rimavskej Píle, kde ho otvoril a viedol domáci farár Ján Belica. Na tému Zmysel utrpenia prehovorili v chráme: za rímskokatolícku cirkev tisoivský farár ICDr. Marián Feduš, za Bratskú jednotu baptistov Ing. Peter Mikovíni a za evanjelickú cirkev tisoivský farár Mgr. Marián Krivuš. Vystúpenie spevokolu tisoivského gymnázia v chráme dirigovala Mgr. Janka Bosáková.

Odišiel PhDr. Samuel Gájler, CSc.

V piatok 24. januára 2003 zomrel v Bratislave 79 – ročný náš rodák, vysokoškolský pedagóg a organizátor športového života mladých, Samuel Gájler. Narodil sa v Tisovci 1. októbra 1923, tu vychodil ľudovú školu, gymnázium vyštudoval v Rimavskej Sobote (3 roky) a ukončil ho v Tisovci, kde r. 1944 zmaturoval. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave vyštudoval odbor telesná výchova – francúzština a 1. októbra 1950 začal pracovať ako asistent telesnej výchovy na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave, z ktorej sa neskôr vyčlenila Fakulta telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského, kde pôsobil ako pedagóg i tréner 40 rokov až do odchodu na dôchodok r. 1990, najmä v odbore gymnastiky, aj ako vedúci Katedry teórie a metodiky gymnastiky, ale doplnkovo pracoval aj v oblasti lyžovania a turistiky.

V druhej polovici svojho pôsobenia na FTVŠ sa venoval prevažne vedeckej práci v novovzniknutom Výskumnom ústave telesnej kultúry – aj ako zástupca riaditeľa ústavu. R. 1965 získal titul PhDr. a r. 1972 vedeckú hodnosť kandidáta vied (CSc.). V rokoch 1970 – 1985 vykonával funkciu predsedu Zväzu športovej gymnastiky na Slovensku, stal sa medzinárodným rozhodcom športovej gymnastiky a ako taký reprezentoval Československo spolu s pretekármi gymnastami na univerziádach, majstrovstvách Európy, majstrovstvách sveta a na olympiádach. Ako rozhodca a vedúci reprezentačných výprav pochodil desiatky krajín takmer všetkých kontinentov.

V rámci pedagogicko – vedeckej činnosti písal aj vysokoškolské skriptá a drobné vedecké práce, napr. aj dve knižočky pre rodičov: Gymnastika s deťmi, Keby moje nôžky... V rámci publicistickej činnosti prispieval článkami do rôznych časopisov, no najvytrvalejšie – celých 40 rokov do Krás Slovenska. Po odchode do dôchodku pokračoval v činorodej, preňho typickej celoživotnej aktivite aj so zameraním na svoje rodisko Tisovec.

Stal sa spoluzakladateľom a predsedom vyše 100 – členného Spolku rodákov a priateľov mesta Tisovec v Bratislave, živo sa zaujímal o rozvoj mesta, prispieval do Tisovského mesačníka, radil magistrátu, predkladal rôzne návrhy na oživenie niekdajšieho ducha mesta.

Pri 80. výročí Športového klubu v Tisovci napísal historickú štúdiu Dejiny futbalu v Tisovci (vyšla r. 2002), pre pripravovanú monografiu o meste spracoval kapitolu Dejiny telesnej kultúry v Tisovci od začiatku 19. storočia do roku 2000. Je aj autorom námetu a projektu Náučný chodník Hradovou, ktorý čaká na realizáciu.

Už ako žiak a neskôr študent gymnázia a vysokej školy reprezentoval svojich (mesto, okres, kraj, svoje školy) v rôznych atletických, gymnastických a lyžiarskych súťažiach – v zjazdovom lyžovaní. Bol aj vášnivým futbalistom,

hrával za Tisovec a za Slovan Rimavská Sobota. V neskoršom veku holdoval turistike. Ako 40 – ročný sa oženil, mal dve deti, dcéru a syna.

ŠKOLSTVO

Keďže s platnosťou od 1. júla 2002 v zmysle príslušných zákonov o prechode kompetencií zo štátu na samosprávu prešla na mestskú samosprávu aj starostlivosť o miestne školstvo (s výnimkou dvoch stredných škôl), bolo treba spravovanie škôl po novom aj organizačne zabezpečiť.

Preto bola na základe uznesenia MsZ č.4 z 19.12.2002 zvolená ako nový orgán MsZ na jeho prvom pracovnom stretnutí 30.1.2003 **komisia školstva, vzdelávania a mládeže**, ktorá pod predsedníctvom iniciatívneho Mariána Lazáka od začiatku roka zodpovedne pristupovala k riešeniu problémov miestneho školstva a iniciatívne zabezpečila v zmysle zákona č.334/2002 Z.z. aj konštituovanie **Mestskej školskej rady v Tisovci**.

Jej členov si zvolili školské rady jednotlivých škôl a tvoria ju: Beata Cibuliaková, Mgr. Marta Svobodová, Ing. Hana Homol'ová, Ing. Štefan Bálint, Ing. Tatiana Csoleová, Ing. Anna Kožiaková, Andrea Matulová, Mgr. Jana Bosáková, Mgr. Tatiana Pohorelská, Marián Lazák ako delegát mesta a delegátka Okresného úradu v Rim. Sobote PaedDr. Punková. Za predsedníčku mestskej školskej rady bola zvolená Ing. Anna Kožiaková.

Nuž, poprajme si, aby tieto organizačné zmeny priniesli oživenie a skvalitnenie práce našich škôl, aby obnovili niekdajšie chýrne tradície a všeobecne uznávanú dobrú úroveň tisoovského školstva. Aby už konečne prestalo platiť, čo permanentne konštatujeme po novembri 1989 a čo ako trpkú pravdu primiešal do svojej slávnostnej reči na oslave tohoročného Dňa učiteľov v Tisovci Marián Lazák, keď povedal: „Školy upadajú, niekde chýbajú dobrí učitelia, ale všade chýbajú peniaze, ktoré sú potrebné na chod školy. Nielen na

mzdy, ktoré patria k najnižším v spoločnosti, ale aj na technický stav budov a vybavenie škôl.“

Základná umelecká škola: K 1. septembru 2003 mala škola 105 žiakov v hudobnom odbore a 62 žiakov v odbore výtvarnom, spolu 167 a 7 interných učiteľov a bola tak, ako dosiaľ umiestnená v budove ZŠ. Riaditeľkou je naďalej Mgr. Anna Ferencová.

Z úspechov školy treba uviesť: dvaja žiaci boli prijatí na ďalšie štúdium, a to Marek Vengrín na konzervatórium do Košíc (akordeón) a Veronika Stachurová (klavír) na konzervatórium J.L. Bellu. V krajskej súťaži Hudobnej náuky ZUŠ (HN - akord) získali žiaci v zostave Gabriela Balážiková, Zlatko Pohorelský a Veronika Nepšinská 3. miesto v kategórii A.

Hudobným programom prizdobili žiaci pod vedením svojich učiteľov 7 verejných akcií a usporiadali 9 vlastných školských podujatí – milou tradíciou sa stávajú rodinné koncerty, kde účinkuje celá rodina, taký sa konal aj 22. mája 2003.

Problémy a nedostatky: Rok 2003 bol pre školu problémový, súviselo to s prechodom kompetencií z okresného úradu na mestskú samosprávu, celý proces nebol pripravený, mnohé veci nedoriešené (administratíva, účtovníctvo). Od 1. júla 2002 pôsobí škola ako samostatný právny subjekt, riaditeľ má funkciu štatutárneho zástupcu a vymenúva ho zriaďovateľ (mestská samospráva).

Základná škola Dr. Vladimíra Clementisa: V júni ukončilo školu 33 žiakov, do 1. ročníka nastúpilo v septembri 57 žiakov. K 1. septembru 2003 mala škola v 19 triedach celkom 356 žiakov. Škola zamestnávala v školskom roku 2003/2004 32 pedagogických a 13 ostatných pracovníkov. Riaditeľkou školy je PaedDr. Božena Pardupová. Ani na postoch dvoch zástupcov riaditeľa školy

nedošlo k zmenám, ostávajú nimi PaedDr. Katarína Šuchová (pre I. stupeň) a Mgr. Libuša Sihelská (pre II. stupeň).

Vo výchovno – vzdelávacej práci dosahuje škola tradične dobré výsledky, žiaci boli úspešní aj v rôznych centrálne organizovaných podujatiach, súťažiach vedomostných (Hviezdy matematického neba) a najmä športových (Malá cena Slovenska v obrovskom slalome, Slovenský zimný viacboj, Letný viacboj, Celosvetový korešpondenčný viacboj). Regionálnu špičku predstavujú v stolnom tenise, kraiovú v gymnastickom štvorboji. Chlapci i dievčatá, tretiaci a štvrtáci boli úspešní vo vybíjanej, starší žiaci v dobrovoľnom hasičskom zbore a celkove aj v ďalších podujatiach, ako sú Ľudová pieseň slávik, Baby program, zdravotnícka súťaž.

Škola pripravila tieto spoločensko – kultúrne akcie: Minihviezdička, Deň matiek, mikulášsky večierok, deň otvorených dverí.

Vážnym problémom školy ostávajú staronové záležitosti: nedostatočné materiálne – technické vybavenie školy a strecha, cez ktorú zateká.

Stredná priemyselná škola: V jarnom období maturovali dve triedy denného štúdia, celkom 43 žiakov. V septembri nastúpilo do I. ročníka v dennom štúdiu 61 žiakov. Škola mala spolu 9 tried a 202 žiakov, z toho 10 žiakov v jednej triede štúdia popri zamestnaní.

Pracovalo v nej 20 pedagogických pracovníkov, vrátane dvoch externistov, v domove mládeže boli 4 vychovávatelia. Počet ostatných zamestnancov: 22. V domove mládeže bolo ubytovaných 25 vlastných žiakov a 60 žiakov EGT. Riaditeľom školy je Ing. Igor Gajdáč, jeho zástupkyňou Mgr. Valéria Parobeková.

Evanjelické gymnázium: V jarnom období maturovala jedna trieda – 28 žiakov. Do I. ročníka päťročného štúdia nastúpilo v septembri 48 žiakov, triedy

v osemročnom štúdiu neotvorili. Škola mala celkom 13 tried a 313 žiakov, z toho v osemročnom štúdiu 4 triedy a 72 žiakov a pracovalo v nej 26 pedagogických pracovníkov, z toho 7 Američanov. Počet externých učiteľov 4, počet ostatných pracovníkov 15. Vedenie školy: PhDr. Helena Pašiaková, PhD., riaditeľka, Mgr. Ľuba Petricová – zástupkyňa riaditeľky.

Úspechy: Škola dosahuje vynikajúce vyučovacie výsledky, vyše polovice žiakov prospelo s vyznamenaním. Žiaci sa zapojili do olympiád z matematiky, biológie, chémie, geografie, anglického, nemeckého a francúzskeho jazyka, do korešpondenčného seminára z matematiky a chémie, do medzinárodnej matematickej súťaže Klokán 2003 i do súťaže SOČ. Šesť študentov študovalo na stredných školách v USA i vo Veľkej Británii. Škola má študentský parlament, ktorý rieši školské problémy spolu s vedením školy.

Vďaka sponzorovi z USA sa doplnilo mediálne laboratórium. Priateľ školy Merlin Liebzeit sponzorskými príspevkami umožnil založiť špeciálny fond, z ktorého sa financuje nákup slovenskej i zahraničnej literatúry. Najvýznamnejšou akciou školy bola účasť 34 žiakov a 5 pedagógov na projekte EÚ Zimný európsky týždeň, ktorý zorganizovala Grécka republika pre mladých ľudí z členských a kandidátskych krajín. EGT bolo na ňom jediným reprezentantom Slovenska. Doma v Tisovci realizuje EGT postupne projekt Pulz života.

Materská škola Tisovec: V júni ukončilo školu 48 detí, v septembri nastúpilo do nej 44 detí. Škola mala celkom v štyroch triedach 90 žiakov. Učilo ich 8 učiteľiek a staralo sa o nich ďalších 7 zamestnancov. Po odchode Viery Pindiakovej do dôchodku prebrala v šk. roku 2003/2004 funkciu riaditeľky Júlia Hodoňová, jej zástupkyňou je Beata Cibuliaková.

Nové vedenie si pochvaľuje spoluprácu s novým zriaďovateľom – mestom a po prechode kompetencií na samosprávu konštatuje zlepšenie

starostlivosti o zabezpečovanie materiálnych potrieb MŠ, ale poukazuje na chýbajúcu pomoc metodika pre predškolskú výchovu, ktorý usmerňoval predtým MŠ z ONV – odboru školstva.

Materská škola Rimavská Píla: V júni ukončilo dochádzku do MŠ 6 detí a 8 nových nastúpilo do nej v septembri. MŠ má v šk. roku 2003/2004 celkom 21 detí, všetky iba v jednej triede. Škola má dve učiteľky a dvoch nepedagogických pracovníkov. Riaditeľkou MŠ ostáva naďalej Viera Krišková.

V Rimavskej Píle pretrvávajú problémy so zaškoľovaním rómskych detí, najmä päťročných, ktoré pre svoj celkový osobnostný rozvoj i pre prípravu na povinnú školskú dochádzku potrebujú absolvovať MŠ. Školu však nenavštevujú, pretože po nedávnom znížení sociálnych dávok nemajú finančné prostriedky na uhradzovanie poplatkov za stravovanie.

ŠPORT

Lyžiarsky šport v Tisovci si dlhodobo udržiava svoju kontinuitu i dobrú úroveň v ukazovateľoch kvantitatívnych a kvalitatívnych v rekreačnom i súťažnom lyžovaní, predovšetkým vďaka sústavnej starostlivosti o prípravu detí a mládeže. Letná príprava mladých – kondičné tréningy každý utorok a piatok, prebiehali od začiatku mája. Záverom letného tréningového cyklu pre všetkých bol aj tohto roku výlet, vysokohorská turistika a celodenný cyklistický výlet. Jesenná príprava detí a pretekárov sa začala v septembri pod vedením trénerov: Ing. Marcel Lopušný, Zdeno Lopušný, Vladimír Pašiak. V zimnej časti prípravy sa mohli tréningy na snehu konať už v decembri a počas celej zimy boli dobré snehové podmienky.

Vrcholom organizovaného lyžovania bol okresný prebor v obrovskom slalome, ktorý sa konal 19. januára 2003 na Bánove v siedmych vekových

kategoriách za účasti 39 pretekárov. Spestrením pretekov bola jazda na snowboardoch pomedzi bránky, v ktorej triumfoval Peter Vencel ml. z Tisovca. Druhým vyvrcholením boli Majstrovstvá okresu Rim. Sobota a oblasti Juh tiež v obrovskom slalome na Bánove 2. februára 2003 za účasti 27 pretekárov, oživené súťažou o najrýchlejšieho lyžiara bez rozdielu kategórií. V prvej trojici sa umiestnili Tisovčania: Ing. Marcel Lopušný (muž), Adam Pašiak (junior), Martin Pašiak (muž). Slávnostným zakončením sezóny bol lyžiarsky karneval na Bánove 8. marca 2003.

V súťažnom lyžovaní (Slovenský pohár predžiackych súťaží) dosiahla tisovská mladá tíma konečné výsledky: 17. Dominika Lopušná, 24. Patrícia Lopušná, 45. Dušan Remper, 72. Libor Brndiar, 81. Ján Kožiak, 90. Tomáš Bálint, 128. Dušan Stožek.

Rok 2003 bol aj rokom mimoriadnych investícií do technických zariadení (defektoskopické skúšky ťažných lán na obidvoch vlekoch Tatrapoma, zrontgenovanie nosných stĺpov obidvoch vlekov, dokončenie chaty v Rejkove a inštalovanie zariadenia Adon na kontrolu lístkov na vlek), ale aj do prípravy ľudí – preškolenie doterajších vlekárov a vyškolenie nových.

Na výročnej členskej schôdzi bol zvolený nový 7 – členný výbor klubu: Ing. Marcel Lopušný (predseda), právnik Mgr. Mário Keleti, Ing. Peter Vencel, Róbert Boháčik (tajomník), Ján Maciak, Ján Vencel, Norbert Mauer.

Turistika: Aj tohto roku pracovali v meste dva turistické oddiely. Turistický oddiel Tisovec – čoskoro 80-ročný veterán - pod vedením Jána Majera sa zameral na tradičné akcie (zimný výstup na Trstie a veľkonočný výstup na Hradovú) a jeho zástupcovia sa zúčastnili na 37. slovenskom zimnom zraze a 50. slovenskom letnom zraze turistov.

Turistický oddiel KOS Rimavská dolina, podstatne mladší, akoby svojou 19 – ročnou existenciou symbolizoval čínorodosť mladosti, bol mimoriadne

aktívny a tohto roku. Aj sa v tomto roku doslova omladzoval a k doterajším stabilným členom pribudlo 21 žiakov ZŠ Dr. Vladimíra Clementisa, takže je ich teraz spolu 42.

Z 15 turistických akcií plánovaných na tento rok zrealizovali 12, vrátane účasti niekoľkých členov na zimnom zraze slov. turistov v Muráni a Revúcej na rozhraní januára a februára i na letnom zraze na Ružinej. Okrem tradičných akcií každoročne sa opakujúcich organizujú aj výlety do nových oblastí Slovenska. Vedúcim turistického oddielu je stále Dušan Kojnok.

Futbal: Futbal v Tisovci pretrváva a existuje vďaka silným tradíciám a najmä vďaka tomu, že ho komplexne zastrešuje firma Cestné a stavebné mechanizmy Tisovec a.s., ktorá je jeho hlavným sponzorom, uhrádza všetky prevádzkové náklady a poskytuje zamestnanie všetkým hráčom.

V sezóne 2002/2003 mal futbalový klub v organizovaných súťažiach 3 družstvá:

- Dospelí pôsobili v IV. lige – Juh a v skupine 14. účastníkov obsadili konečné 7. miesto. Trénoval ich Ján Rosiar (zo Skaličky).
- Dorast hral tiež vo IV. lige – Juh a medzi 14 účastníkmi skončil na 6. mieste. Trénerom bol Ján Rosiar ml. (Franko).
- Žiaci hrali IV. ligu v 16 – člennej skupine D a skončili na 2. mieste. Ich trénerom bol Ján Kováč.

Futbal na Rimavskej Píle: Po prekonaní finančnej a organizačnej krízy pred dvoma rokmi, sa futbalový klub vrátil do Okresného majstrovstva Rim. Soboty a v ročníku 2002/2003 figuroval pod názvom Rimavská Píla v tabuľke III. Ligy okresných majstrovstiev po skončení súťaže medzi 8 účastníkmi s najlepším skóre 52 : 15 na druhom mieste.

Obetavými vedúcimi postavami klubu sú Ján Mihók ml. (prezident klubu a zároveň ešte aj aktívny hráč), František Deme (manažér) a Ondrej Pásztor, tréner.

Volejbal: Po trojročnej prestávke sa Volejbalový klub Tisovec s omladeným družstvom prihlásil v sezóne 2002/2003 do 3. ligy volejbalistov. Pri štarte do súťaže účinne pomohla ZŠ Dr. Vl. Clementisa svojou telocvičnou i evanjelické gymnázium požičianím automobilu na zápasy u súperov. Účinnú pomoc organizačnú i finančnú im poskytli aj bývalí hráči Ladzianský, Mauer, Leško, Čipka.

Stolný tenis: Rozvoj stolného tenisu v meste sľubne pokračuje a jeho úroveň ustavične vzrastá. Deje sa to predovšetkým vďaka obdivuhodnému nadšeniu funkcionárov stolnotenisového klubu a ochote riaditeľstva ZŠ , ktorá grátis prepožičiava na tréningy i na súťaže telocvičnu. V pravidelných súťažiach sa skvalitňujú aj starší zrelí hráči a popri nich vyrastá aj nádejná mladá, ktorá sa presadzuje v rámci kraja a siaha aj po vyšších métach. V prvej polovici roka pôsobili v oblastných súťažiach až 3 družstvá (A družstvo vo IV. lige, B a C družstvo v V. lige), na jeseň postúpilo „áčko“ do III. Ligy.

Žiaci a dorastenci sa trvalo usadzujú v krajskom rebríčku a družstvo žiakov ZŠ úspešne nadviazalo na vlaňajšie výsledky, keď aj teraz v zložení Maroš Lokša, Peter Lacko, Michal Brádňanský a Jakub Filipiak zvíťazilo aj v okresnom kole v Rim. Sobote i v regionálnom kole v Kalinove a v decembri obhajovalo titul majstrov kraja ZŠ.

Starší žiaci triumfovali aj na majstrovstvách kraja jednotlivcov v Novej Bani 13. apríla 2003 – trojnásobne tu zažiaril najmä Tibor Ivarg, ktorý sa s partnerkou Ivanou Krchňavou z Podbrezovej stal majstrom kraja v mixe, bol

tretí v súťaži jednotlivcov a vo dvojici s Marošom Lokšom získali 3. miesto v štvorhre.

Na VII. Majstrovstvách Tisovca dňa 22.2.2003 sa zúčastnil rekordný počet prihlásených (20 registrovaných a 17 neregistrovaných hráčov). Výsledky – neregistrovaní: 1. Peter Lacko, 2. Ján Bábel, 3. Branislav Kriška. Registrovaní: 1. František Kocka, 2. Ján Kizek, 3. Ľudovít Podhradský. Štvorhra: 1. František Kocka – Miroslav Bračo, 2. Ľubomír Ulický – Maroš Lokša, 3. Ľudovít Podhradský – Tibor Ivarg.

Trvalým problémom ostáva nedostatok financií na činnosť stolnotenisového klubu.

Iné zo športu:

- **Tradičný zimný výstup na Trstie**, jeho 29. ročník, sa konal tohto roku v sobotu 15. februára za účasti vyše 30 turistov a milovníkov prírody. Miestny fotograf, obetavý Milan Slabej, spríjemnil ich krátky pobyt vo vykúrenej útulnej chate už treťou výstavou svojich fotografií, tento krát s dominantným motívom východ a západ slnka v tisovskej prírode.
- **20. ročník výstupu na Hradovú**: Klub slov. turistov – turistický oddiel KOS Rimavská dolina usporiadal v poslednú aprílovú sobotu (26.4.) jubilejný 20. ročník obľúbeného výstupu na Hradovú. Zúčastnil sa ho dosiaľ rekordný počet účastníkov (40), členov turistického oddielu i občanov. V cieľi pochodu v Rejkove čakalo účastníkov pohostenie v podobe gulášu, ktorí tam pripravili manželia Jarmila a Karol Hruškovci, s finančným príspevom Ing. Valérie Huňovej.
- **Náš jaskyniar v Južnej Amerike**: Tisovčan Lukáš Vlček poslucháč geológie PFUK v Bratislave sa ako člen Speleoklubu

Tisovec zúčastnil začiatkom roka (január – február) slovensko – českej expedície do Južnej Ameriky. Vo Venezuele, v centrálnej oblasti Guayanskej vysočiny objavili Slováci najdlhšiu, predbežne 2,5 km dlhú horizontálnu jaskyňu v kremencoch na svete.

- **Memoriál Dušana Manicu st.:** Tradície športového rybárstva si Tisovec v poslednom desaťročí pripomína uvedenou akciou, verejnými pretekmi v love rýb udicou na rybníku v Papierni. Aj tohto roku prebiehali v sobotu 14. júna preteky v slávnostne súťaživej atmosfére za početnej účasti rybárov miestnych i z blízkeho okolia.
- **Tradičný volejbalový turnaj** o pohár primátora mesta sa konal 20. júna od 9:00 hod. v telocvični SPŠ.
- **Preteky detí do 15 rokov v love rýb na udicu** zorganizovali rybári v sobotu 28. júna na rybníku v Papierni. Športové rybárstvo má v meste sľubné zázemie aj v doraste.
- **Volejbalový turnaj zmiešaných dvojíc** ako nová forma súťaženia sa konal 24. mája v telocvični ZŠ. Zúčastnilo sa ho 12 párov. Víťazstvo a putovný pohár si zaň vybojovala dvojica A. Gálová, M. Oravec.
- **Rodeo v Muráni a Združenie priateľov koní Rejkovo v Tisovci:**

Rodeo pri Muráni v areáli Pepravice pri ceste z Tisovca (pred odbočkou do Muránskej Lehoty) sa v poslednom desaťročí stalo atraktívnou športovou akciou a priťahuje čoraz viac divákov z blízkeho okolia i pretekárov vo westernovom jazdení.

V dňoch 15. – 16. augusta sa konal už jeho XI. ročník s bohatou účasťou vyše 9000 platiacich divákov. V rámci veľkolepého programu sa odohrali súťaže v rôznych disciplínach westernového jazdenia, country bál a vystúpili viaceré aj špičkové hudobné skupiny.

V Tisovci už vlani vzniklo za spoluúčasti mesta Tisovec a poľnohospodárskej firmy Agrospol Hradová **Združenie priateľov koní Rejkovo** ako neziskové občianske združenie mladých ľudí so záujmom o jazdecký šport. Vedúcou osobnosťou skupiny sa stal jeden zo zakladajúcich členov združenia, nadšenec Branislav Kriška, ktorý sa westernovému jazdeniu venuje už niekoľko rokov a odnedávna trénuje mladých záujemcov.

Z ich radov vzišiel aj prvý odvážlivec z Tisovca, čo sa prihlásil na tohoročné preteky na muránskom rodeu. Žiačka EGT Katka Strašíková zaznamenala povzbudzujúci úspech. Súťažiaca v disciplínach Barrel Race a Pole Bending získala v prvej z nich na koni Lemark v konkurencii siedmych jazdcov 3. miesto.

Peter Vencel – majster Slovenska v moto – triale: 17 – ročný Tisovčan sa stal majstrom Slovenska v najmladšom odvetví motocyklového športu v kategórii C na rok 2003. Suverénne vyhral všetkých 7 pretekov seriálu Majstrovstiev Slovenska, z ktorých 4 sa konali ako spoločné majstrovstvá SR, ČR a Poľska.

VÝSTAVBA

V rámci finančných možností mestského rozpočtu a dotácií zo štátneho rozpočtu sa na úseku výstavby realizovali tieto úlohy:

a, vypracovala sa projektová dokumentácia nasledovných investič. akcií:

- rekonštrukcia mest. Domu na námestí v hodnote	25 000,- Sk
- zameranie skutkového stavu vodovodu a kanalizácie na Bánove	23 000,- Sk
- zameranie tech. rekultivácie skládky Kvadrovňa	10 500,- Sk
- zameranie športového areálu pri ZŠ	300 000,- SK
Spolu:	358 500,- Sk

b, vykonali sa tieto stavebné práce:

- tech. a biolog.rekultivácia skládky pri Kvadrovni	989 000,- Sk
- oprava strechy telocvične ZŠ	400 000,- Sk
- oprava telocvične ZŠ	200 000,- Sk
- výmena strešnej krytiny na kult.dome v R. Píle	150 000,- Sk
- zariadenie na zmäkčovanie vody v kotolni Radnice	30 000,- Sk
- revízia zabezpečovacieho zar. v Radnici	12 000,- Sk
- asfaltovanie Štefánikovej ulice v Tisovci	114 000,- Sk
Spolu:	1 895 000,- SK

Okrem toho:

- Slovenský vodohospodársky podnik š.p. B.Bystrica – závod Povodie Hrona Rim.Sobota vykonal úpravu toku Rimavy v hodnote 2,8 mil. Sk
- Mesto požiadalo Ministerstvo život.prostredia o nenávratné financovanie dvoch akcií: rozšírenie vodovodu s vodojemom v lokalite Losinec v hodnote 1,5 mil. Sk a tech. a biologickej rekultivácie skládky Kvadrovňa.
- Na Ministerstvo školstva podalo mesto projekt na podporu výstavby športového areálu pri ZŠ v Tisovci v hodnote 47,0 mil. Sk.

Presun kompetencií zo štátnej správy posunul oddeleniu výstavby, životného prostredia a rozvoja mesta do náplne práce tieto nové povinnosti:

a, od 1. januára 2002:

- na úseku vodného hospodárstva povoľovanie niektorých činností a s tým súvisiace vydávanie súhlasu na stavby , nariadenia, schvaľovanie kanalizačných poriadkov a ďalšie

- na úseku ochrany prírody výkon štátnej správy v prvom stupni v oblasti ochrany drevín , ako sú ukladanie opatrení vlastníkom, prijímanie oznámení o výrube drevín

b, od 1. januára 2003:

- vykonávať pôsobnosť stavebného úradu v prvom stupni výkonu štátnej správy na úseku územného plánovania a stavebného poriadku prostredníctvom Spoločného obecného úradu v Rim. Sobote (podrobnejšie o tom v kapitole samospráva)

- na úseku pozemných komunikácií starostlivosť o ich údržbu (pričom výkon týchto prác je limitovaný finančnými prostriedkami nepostačujúcimi ani na priebežnú pravidelnú údržbu, nie ešte na náročnejšie rekonštrukcie).

ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Základnú lekársku starostlivosť zabezpečovali pre občanov mesta aj v tomto roku doterajší šiesti praktickí lekári: MUDr. Anna Žiaková, praktická lekárka pre dospelých v ambulancii v objekte CSM na Daxnerovej ulici, MUDr. Peter Šuran, praktický lekár pre dospelých, pediatrička MUDr. Milota Bindasová, stomatologičky MUDr. Zuzana Šuranová a MUDr. Božena Brziaková – všetci v budove na Malinovského ul. č.3 a dvakrát v týždni dochádzajúci gynekológ MUDr. Peter Marko v budove CSM na Daxnerovej ulici.

Na odborné vyšetrenia posielali miestni lekári pacientov najmä do Hnúšte a Rim. Soboty, ale i do Brezna, Revúcej, Banskej Bystrice a podľa potreby aj inde. Aj hospitalizačnú liečbu poskytovali predovšetkým nemocnice v Hnúšti a v Rim. Sobote, ale v prípade potreby aj iné zdravotnícke zariadenia.

Predpísané lieky i voľne predávané farmaceutické výrobky zabezpečovala Mgr. Anna Matková v miestnej súkromnej lekárni Koruna na Daxnerovej ulici. Ďalšie najbližšie lekárne v okolí sú v Hnúšti, Rim. Sobote, Revúcej a v Brezne.

Liečebnú starostlivosť komplikujú v poslednom čase opatrenia v rámci reformy zdravotníctva, konkrétne rôzne poplatky pacientov lekárom, lekárňam, zdravotníckym zariadeniam a najmä príplatky za lieky. Najviac postihnutí týmito opatreniami sú chronicky chorí ľudia, invalidní a sociálni dôchodcovia. Finančne ich ruujú najmä pravidelné príplatky za lieky, preto radšej ani nejdú k lekárovi, alebo nepoužívajú potrebné lieky v plnom rozsahu. Na toto samozáhubné konanie ľudí upozorňujú už i samotní lekári i zdravotnícke kontrolné orgány.

Inak zdravotnú a sociálnu humanitárno – charitatívnu pomoc poskytujú občanom v meste dlhodobo dobre pracujúce dobrovoľné organizácie i orgány mestskej samosprávy, konkrétne Miestny spolok Slov. Červeného kríža a klubu darcov krvi v Tisovci i v Rim. Píle, Základná organizácia Zväzu telesne postihnutých, Klub dôchodcov, Jednota dôchodcov, Základná organizácia zdravotne postihnutých, komisia ZPOZ – Človek človeku.

Osobitne treba vyzdvihnúť mimoriadne bohatú činnosť MS SČK a klubu darcov krvi, ktorý zaznamenáva už po niekoľko rokov pozoruhodné výsledky pod vedením predsedníčky učiteľky – dôchodkyne Miroslavy Bancíkovej. Už samotné kvantitatívne ukazovatele (miestny spolok má 600 členov a 176 darcov krvi) svedčia o veľkom zdroji ochotných ľudí a obdivuhodné výsledky činnosti spolku za posledné roky ju dokumentujú.

Táto skutočnosť neušla pozornosti najvyšších zložiek SČK a na návrh ÚzS SČK v Rim. Sobote udelili na celoslovenských oslavách Svetového Dňa Červeného kríža a 10. výročia vzniku samostatnej Národnej spoločnosti SČK dňa 6. mája 2003 našej predsedníčke Medailu I. stupňa SČK. K plnosti profilu

Miroslavy Bancíkovej treba dodať, že po niekoľko rokov bola donedávna rovnako „ambicióznou dušou“ aj v MO SZPB ako tajomníčka tejto organizácie.

Opatrovateľská služba: V súvislosti s prechodom niektorých pôsobností štátu na obce (Zákon č. 416/2001) prechádza v zmysle Zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci na mestské úrady od 1. januára 2003 aj povinnosť rozhodovať o poskytovaní opatrovateľskej služby občanom na to odkázaným.

V záujme dôsledného vykonávania a kvalitného zabezpečovania opatrovateľskej služby vypracovala komisia sociálna a bytová návrh VZN mesta Tisovec o poskytovaní opatrovateľskej služby a o spôsobe určenia úhrady za poskytnutú opatrovateľskú službu. Návrh schválilo MsZ dňa 25. septembra 2003 a v jeho článku I sa presne určuje:

- postup pri rozhodovaní o poskytnutí opatrovateľskej služby
- okruh osôb, ktorým sa opatrovateľská služba poskytuje
- spôsob určenia úhrady, suma a spôsob platenia za opatrovateľskú službu
- povinnosti a zodpovednosť, občanov, ktorým sa služba poskytuje

Počet opatrovaných občanov v meste sa v priebehu roka 2003 v jednotlivých mesiacoch pohyboval v rozpätí 29 – 32, počet opatrovateliek od 19 do 22. Náklady na opatrovateľskú službu za tento rok predstavujú transfer vo výške 1 343 000,- Sk, príjem za ňu 118 267,- Sk.

Ústavnú opatrovateľskú službu pre starých občanov poskytuje v meste už šiesty rok Domov dôchodcov a sociálnych služieb na Bakulíniho ulici pod vedením starostlivej riaditeľky Ing. Valérie Huňovej.

Do sféry sociálno – opatrovateľskej starostlivosti sa užitočne a úspešne začleňuje Detský domov Dalmatín pod vedením ambicióznej riaditeľky PhDr. Kataríny Gromovej.

Zomrel MUDr. Štefan Šuran (1924 – 2003)

Dňa 12. apríla 2003 zomrel vo veku 79 rokov tunajší dlhoročný lekár. Ako praktický lekár pôsobil v Tisovci od roku 1951 až do odchodu na dôchodok roku 1989 a dožíval tu aj ako dôchodca vo vlastnom dome v Hámre na Sládkovičovej ulici. Mal povest' dobrého odborníka, najmä ako diagnostik. Bol vášnivým hubárom a šachistom a rád hrával tenis. Zároveň duchaplný náruživý debatér, priateľ humoru a vtipov.

Mimochodom čoskoro po ňom – 26. júla 2003 vo veku nedožitých 68 rokov zomrela aj jeho manželka pani Ida, rodená Brestovská, rodáčka z Klenovca. V posledných rokoch pracovala ako pracovníčka kultúry v MsKS v Tisovci.

Podklady pre vypracovanie kroniky za rok 2003:

1. Zápisnice z rokovaní MsZ roku 2003
2. Tisovský mesačník 2003, 2004
3. Gemerské zvesti 2003 a iná denná tlač
4. Vyžiadané písomné informácie od inštitúcií a organizácií v meste
5. Osobné rozhovory a vedúcimi pracovníkmi škôl a inštitúcií
6. Osobná účasť na zasadnutiach MsZ, na kultúrnych podujatiach a iných verejných akciách v meste

Tisovec 2. novembra 2005